REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iulin Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 220. Brașov, Sâmbătă 6 (19) Octomvrie. 1907.

NOU ABONAMENT LA „GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvrie st. v. 1907

se deschide nou abonament pe cuartalul ultim al anului, la care învităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

ADMINISTRAȚIUNEA.

In cele din urmă..

In cele din urmă a văzut lumina zilei și mult discutata și așteptata învoială economică [ungară-austriacă. Adecă ce zicem? Așteptată, ba mult dorită a fost învoiala de lumea, care în primul rând se află sub presiunea categoricului imperativ al intereselor ei economice, comerciale și financiare.

Politicianii maghiari, îndeosebi independiștii dela putere, păreau însă că doresc mai mult zădărnicirea decât realizarea pactului. Cel puțin această impresiune îți făceau declamațiunile necontenite prin coloanele ziarelor despre necesitatea ca Ungaria să se separeze economicește cu totul de Austria.

Multe au vrut și au dorit independiștii, dar, dacă voiau să rămână credincioși programului lor, trebuia să lupte mai departe cu tot devotamentul și cu toată abnegarea pentru validitarea principiilor lor. Ei au preferit însă mai bine să ajungă cu 20-30 de ani mai curând la oala cu carne a cârmuirii. Șeful lor, fiul lui Ludovic Kossuth, a devenit ministru și consilierul secret al Majestății Sale, pe când nu era nimica asigurat pentru îndeplinirea programului independist, și se făcuseră numai câteva promisiuni condiționate și bine clauzulate.

Acum simt și trebue să simtă sincerii independiști maghiari crudul adevăr, după care nu merge nici decum să faci pe plac și patrioților de pe pustă și curții din Viena; nu merge să vreai să fi de-odată revoluționar și reacționar.

Când Francisc Kossuth a primit să fie ministru, orice om cu prevedere a trebuit să știe ce va urma. Astăzi nici unul dintre aceștia nu va fi surprins văzând, că Kossuth, ministru de comerciu, apără înaintea partizanilor săi cu trup cu suflet pactul și urcarea cuotei, care îi doare mai mult, fiindcă e aptă a face să pătrundă la înțelesul poporului, că s'au aruncat nouă și mari sarcini în spinarea lui.

Ceeace se petrece acum în dietă și în sânul partidului independist, nemulțămirea cu pactul, ce se dă pe față, este mai mult prefăcătorie impusă de temerea ce o au „tigrii" din stânga, cari și-au pierdut toți dinții de dinainte și cărora la cad acum și măselele, că vor fi luați la refec de alegătorii lor. Li-au fost făgăduit marea cu sarea și acum să le spună, că nu numai nu se poate realiza nimic din idealurile lor, ci vor mai fi încă constrânși să plătească o nouă contribuție de multe milioane.

Acuma pentru moment vor s'arate cel puțin, că ar mai vrea să fie „tigrii", sperând că cu timpul se vor îmblânzi și că se vor liniști și cei de acasă. Este o completă comedie ce se joacă, și se joacă destul de bine. Dovadă și știrea, ce o primim dela corespondentul nostru, că Francisc Kossuth a declarat în conferența clubului independist, că-și va da dimisia, dacă partizanii săi nu vor vota pactul.

De acum se vor începe desbaterile și luptele în cameră și vor deveni poate și înfocate dacă se va adeveri, că Croații vor să combată din răsputeri pactul.

Semn, că Croații se pregătesc pentru o campanie energică, este și declararea lor, despre care vorbim mai jos, și prin carea ei au renunțat de a primi să figureze în comisiunile dietei.

Dacă Croații întind coarda poate mai au și gândul rezervat de a face astfel ca eventuala împăciuire a lor cu guvernul, de care se vorbește, să iasă cu atât mai mult în favorul lor.

Despre atitudinea ce-o vor lua'o deputății naționaliști nu avem încă știri pozitive. Nu știm dacă vor face ca Croații ori că vor primi alegerea în diferitele comisiuni dietale cu care au fost onorați de astădată mai mulți din ei.

S'a scris că deputatul Dr. Vlad în darea de samă, ce a făcut'o alegătorilor săi din Orăștie, a accentuat, că acum naționaliștii sunt recunoscuți de majoritatea din cameră ca partid, fiindcă aceasta a ales și dintre ei mai în toate comisiunile.

Marea chestiune este însă dacă acea alegere s'a făcut la propunerea partidului naționalist și dacă conducerea majorității s'a adresat acestui partid, ca partid, invitându-l a-și nomina candidații?

Reparație declarațiunilor primului ministru. Impresia funebră ce a făcut vorbirea lui Wekerle, dând ansă la tendințe centrifugale, organele inspirate de guvern încearcă a o explica prin faptul că expunerile premierului nu au fost înțelese cum trebuiau. In noua transacție nici pe departe nu se pot găsi atâtea desavantage, cum se pare la întâiul moment, iar recompensele sunt în echilibru. Miniștrii și secretarii, cari au luat parte la desbateri, vor da esplicații detailate, în conferențele de partid, pentru a risipi aceste nedumeriri. Guvernul care este în credință că transacția este favorabilă pentru țară, — este hotărît a provoca chiar votul de încredere al Camerei — la ocazie bine venită. Va cere să se pună proiectul la ordinea zilei numai decât, și speră înarticularea lui încă în acest an.

Croații și comisiile. Conferința de Joi a Croaților a luat hotărîrea, ca toți deputații croați să refuze intrarea în comisii, motivând hotărîrea cu acea călcare a uzului parlamentar, ce a săvârșit majoritatea, când a șters de pe listă candidatul partidului croat în comisia financiară, în vreme ce croații au votat fără excepție pe membrii propuși de celelalte partide.

Aflăm, că partidul croat a ținut conferință împreună cu cinci delegați ai clubului slavilor meridionali, în chestia transacției economice. Ințelegere definitivă nu s'a luat.

Pactul austro-ungar.

Guvernul austriac a supus în ședința de Miercuri a Camerei proiectele privitoare la compromisul austro-ungar.

Proiectele sunt relative la regulamentarea raporturilor reciproce de comerț și comunicațiuni, și la soluțiunea mai multor chestiuni financiare, precum: chestiunea privitoare la împrumutul statului ungar, chestiunea cuotei în cheltuelile comune și mai multe chestiuni privitoare la drumurile de fier.

Cu chipul acesta se speră că se va isbuti a se da raporturilor economice ale Austriei și Ungariei o bază legală și precis fixată.

Compromisul privitor la reglementarea raporturilor reciproce de comerț și comunicațiuni, este bazat pe autonomia politicei economice pe viitor la comerțul interior și pe comunitatea economică în ceea ce privește comerțul exterior.

Unitatea vamală.

Menținerea unităței de fruntarie vamală este garantată.

Modificarea tarifului vamal existent nu se va putea face decât cu consimțământul mutual. De asemenea modificarea aplicărei și interpretărei acestui tarif și chestiunile privitoare la politica comercială externă, sunt făcute ca și până acum. Aceasta privește mai cu seamă negocierile pentru încheierea sau denunțarea convențiunei de comerț, ce leagă Austria și Ungaria prin aceleași obligațiuni.

S'a hotărât, în ceea ce privește noile tratate de comerț, cari au intrat în vigoare la 1 Martie 1906, că denunțarea eventuală, fixată la 31 Decemvrie 1915, nu se va face din partea unui singur stat, de Austria sau de Ungaria singură. Tot astfel s'a conveuit ca denunțarea tratatelor

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din lumea planetelor.

Jupiter.

Camille Flammarion.

Jupiter e cea mai mare între toate planetele sistemului solar; e numai de 1000 ori mai mic decât soarele și de 1234 mai mare decât pământul. Aceasta-i cauza, că deși descrie cercul de rotațiune în jurul soarelui în o depărtare de aproape 200 milioane miluri și primește o lumină cu mult mai slabă decât pământul, totuși străluce luminos pe cer, ba câte odată aproape întrece în strălucire pe Venus. Jupiter e una dintre frumusețele cerului. Deoarece totdeauna e în ecliptică (în cercul nostru de rotațiune) și față de Venus, în caz că se poate zări, este totdeauna la apus, Jupiter se poate ușor deosebi și cunoaște. Dacă vom zări în orice anotimp fie apărând la răsărit o stea strălucitoare și va înainta deasupra capului nostru prin constelație, putem fi siguri, că aceea-i Jupiter.

După cât putem observa de aici, această planetă e o lume mare fermecătoare, pe a cărei suprafață străluce în totdeauna măreția primăverei. Dacă e înfrumusețată de flori, de ceea ce nu ne îndoim, — fără a ști însă din ce constau acestea — florile ei nu-s așa curând trecătoare, ca ale noastre, ci de o durată nesfârșit de lungă. Atâta știm, că anii acestei planete sunt cât 12 ani de ai noștri, dară nu știm când să încep și nu le cunoaștem nici sfârșitul. Aici nu e vară nici iarnă, ci numai primăvară.

Pentru a merge mai departe în cunoașterea acestei fermecătoare planete, vom spune, că suprafața ei este de 126 mai mare decât a pământului. E de însemnat însă, că e vorba de suprafață și nu de masă. Oare nu-i frumoasă o lume așa mare, care constă din 125 de «pământuri» așezate unul lângă altul și pe care omenimea poate petrece în cea mai deplină comoditate? N'avem nici o cauză de a ne îndoi, că această mare creațiune formează locuința unei familii numeroase omenești, deamnă de stima noastră. Așa trebue cel puțin să judecăm despre Jupiter pe baza măsurărilor și observărilor de până acum. Nu mai mică și mai fără interes este asemănarea acestei planete cu pământul și în alte privințe.

Observarea și studiarea fundamentală a acestei fermecătoare lumi ne-a condus cu drept la acea convingere, că locuitorii ei sunt într'o poziție foarte favorabilă, dar de aici nu urmează, că și ei au aceeași părere despre noi. Din contră cauze foarte bazate ne dau dreptul de a spune, că ei nici nu bănuesc existența noastră. Dacă noi am putea deveni odată, în depărtatul viitor, — locuitorii acestei lumi, cu greu am putea recunoaște patria noastră strămoșască de odinioară. Ar trebui să ne sculăm cu ceva înainte de răsăritul soarelui, (— și să nu uităm, că pe Jupiter între răsăritul și apusul soarelui e un răstimp de 5 oare —) și cu 5—6 minute înainte să căutăm spre răsărit o mică stea albă, strălucitoare. Cu ochi mai buni poate am observa-o. Numai și numai în cazul acesta am ști, că există pământul. După o jumătate an am putea căuta din nou această mică stea albă și strălucitoare, dar de astădată la apus, cu câteva minute după apusul soarelui. Aceasta-i poziția locuitorilor de pe Jupiter—față de noi. Insă, că aici ar trăi o intreagă omenime, nici nu le trece prin minte. Asemenea nu bănuesc, că au planeți secundari, precum au pe Saturn, Neptun, Uranus, etc.

Depărtarea lui Jupiter dela soare socotită cu punctuositate este 192 milioane 500.000 miluri[1]); rotațiunea în jurul soarelui o descrie în 11 ani și 10 luni pământești; ziua în loc de 24 oare, durează numai 9 oare 55 minute; e de 1234 ori mai mare decât pământul; desimea însă o are de 4 ori mai mică, în sfârșit e înconjurată de 4 luni, cari rotează cu mare iuțală în juru-i.

Un scriitor englez, Wils James, a lăudat pe fermecătorul Jupiter așa de minunat, încât îl ținem demn de a-l face cunoscut cetitorilor noștri. In mărețe cuvinte descrie frumseța acestei planete, cum a descoperit Galilei cele 4 Luni ale ei și ce bazate speranțe avem referitor la acea presupunere, că e locuită de oameni inteligenți, întocmai ca planeta noastră.

»Priviți spre înălțimile Cerului acea planetă de o strălucire argintie: e planeta Jupiter. Nici o miie de »Pământuri« așezate unul lângă altul n'ar întrece acest glob colosal, care e în acelaș sistem și în aceeași legătură rotează în jurul Soarelui nostru. Deși e colosală depărterea, care-l desparte de noi; deși e cu mult mai departe, decât ca privirea muritorilor curioși să-i poată deosebi pădurile și locurile, șesurile luminate; ca urechea omenească să-i poată auzi larma vieții minunate; deși în lumina-i blândă e mai presus urei și iubirei modernizate pe planeta noastră; — deși masa ei bogată și colosală devine un punct strălucitor deasupra capului nostru din cauza prea marei depărtări: totuși fratele ei, Pământul, nu e îndreptățit a o ținea drept lume moartă sau fără viață.

»Ce priveliște minunată s'a desvălit

[1]) E de însemnat, că Flammarion împarte milul în 4 km. Noi socotim milul cu 7.77 km. Aceasta pentru înconjurarea unei eventuale rătăciri matematice. — Trad. —

de comerț, cari n'au termen precis de expirare, să nu poată fi cerută în tot timpul cât va dura compromisul numai de o singură putere.

Tarifele drumului de fier.

Convențiunile actualmente în vigoare privitoare la tarifele pe drumul de fier au suferit schimbări radicale. N'au fost reînoite de cât prescripțiunile privitoare la suprimarea favorurilor particulare și secrete și la tratamentul paritar al proveniențelor reciproce, în sensul articolului 15 al tratatului de comerț cu Germania. Concesiunile prevăzute prin acel articol în favoarea Germaniei vor fi acordate și Ungariei. Toate celelalte dispozițiuni, precum cea relativă la obligațiunea drumurilor de fier ale statului austriac de a pune la dispozițiunea Ungariei pentru transitul ei spre vest toate concesiunile tarifare existente pentru transitul din țările din Orient, au fost anulate.

Modificarea normelor regulate tarifare nu a avut loc decât pentru anumite articole și numai pentru drumurile de fier situate în regiunea Dunărei; dar chiar și aceste modificări rămân în limite foarte restrânse, dat fiind-că drept bază pentru aceste tarife s'au luat tarifele normale ale Societăței de navigațiune dunăreană așa precum existau la 1 Iulie 1907.

Evident că în conformitate cu noua stare de lucruri, o anumită latitudine a fost acordată drumurilor de fier ungare pentru a spori tarifele de transit din Austria spre Balcani.

Noua convențiune între cele două administrațiuni a drumurilor de fier comportă de asemenea și obligațiunea reciprocă, convenită în 1903, pentru fixarea tarifelor directe ale comerțului exterior.

Este vorba aci nu de reducerea tarifelor, dar exclusiv de posibilitatea unei expedițiuni directe.

Comerțul zaharului.

In ceea-ce privește comerțul zaharului, convențiunea prevede că cu începere dela 1 Ianuarie 1908 și pe toată durata convențiunei din Bruxelles se va percepe o taxă pentru zaharul transportat transit, nu cum se percepea înainte conform proectului de lege din 1900 în general, dar numai întru cât acel comerț va depăși o anumită cantitate dinainte hotărâtă, și aproape echivalentă cu cantitatea ultimilor ani, taxa de 35 coroane pe 100 de kilograme pentru zaharul de consumațiune și de 32 coroane pentru 100 kile zahar brut. Cantitățile cari nu vor fi supuse la aceste taxe, vor fi în ceea-ce privește comerțul Ungariei de 225.000 chintale metrice.

Convenția veterinară.

Noua convenție veterinară este caracterizată prin faptul că și de astădată dispozițiunile de natură preventivă au primit o mare estindere importantă pentru interesele Austriei în ceea-ce privește importul vitelor de măcelărie și materiile animale aduse din străinătate. Tratamentul va fi acelaș în Austria ca și în Ungaria.

Chestiunile litigioase între cele două state, cu privire la compromisul economic și financiar vor fi tranșate de un tribunal de arbitragiu.

Nu vor putea fi judecate de acest tribunal chestiunile privitoare la încheierea și denunțarea tratatelor de comerț cu străinătatea și toate chestiunile privitoare la traficul vitelor și poliția veterinară.

Renta ungară.

In ce privește blocul rentei ungare, s'a încheiat un aranjament, anume că în nici un caz nu va avea loc rambursarea capitalului de către Ungaria în curs de zece ani după conversiunea blocului ungar. Procentul este de 4.324. In caz de rambursare ulterioară, acest procent trebue să se scoboare anual până la 4,2 după un period de alți 12 ani. Punctul principal constă în acea, că Ungaria se obligă ca într'un interval înainte de sfârșirea periodului acesta de 22 ani după conversiunea blocului ungar, să ramburseze partea sa de contribuțiune pe capital, pe când până acum Ungaria avea numai dreptul la această rambursare.

Cuota.

Chestiunile de bancă și de cota parte la cheltuelile comune nu formează încă obiectul proectelor guvernamentale, însă s'a încheiat deja un aranjament în aceasta privință. Guvernele au convenit să intre în negocieri cu Banca Austro-Ungară în caz, când aceasta ar cere prelungirea privilegiului, care se sfârșește la finea anului 1910.

In caz când privilegiul s'ar sfârși la acest termen, guvernele au convenit ca contribuțiunile la cheltuelile comune și celelalte contribuțiuni trebue să fie numărate și socotite pe baza coroanei de aur.

Chestiunea plăților comptant, care a fost reluată, va fi amânată până la soluțiunea normală a târgului financiar.

In ce privește cuota, guvernele vor căuta ca comisiunile ce se vor alege în acest scop să aranjeze această chestiune.

In caz când aceasta nu va fi cu putință în curs de 4 săptămâni cu începere dela 16 Octomvrie, guvernele vor supune parlamentelor proiecte, prin cari se va ridica cvota-parte ungară cu 2 la sută, astfel ca cvotele părți vor fi 63,6 și 36,4.

Cum a fost primit proiectul tranșacției în cameră și de partide.

Din mari declarații solemne și mici frânturi de conversații, scăpate în focul discuțiilor, pe oră ce trece putem avea convingerea mai sigură, cât de strâmtorat a fost guvernul maghiar în tratative, și ce nepuntincios a fost față de presiunile «austriacilor». Zicem «austriaci», fiindcă guvernul maghiar a avut în față nu numai pe guvernul Austriei ci toată puterea economică, cercurile financiare ale ei. Aceleaș cercuri îl strâmtorau și aci acasă. Este cunoscut doar, ce penibilă a fost situația pieței publice la noi, înainte de finalizarea tratativelor. Presa maghiară tăinuia, cea nemaghiară nu observase și nu însista după cuviință, însă lumea financiară dela noi se aștepta zi de zi la o criză economică. Procentul de reescompt se urcase la 5—7 în Septemvrie, însă chiar și sub acest greu procent multe bănci nu mai primeau bani. Unele nu mai puteau opera chiar de loc. Daraveri comerciale remâneau nerezolvite din cauza asta. Mulți vânzători de bucate cu vagoanele, remâneau cu marfa, neavând parale și preferând să piardă arvuna dată mai de mult. Străinătatea aștepta să vadă ce va fi.

Toate astea veneau din cauza, că guvernul maghiar nu voia să cedeze. Marile bănci austriace, banchierii și alți capitaliști sistaseră numai decât împrumuturile plasate în Ungaria. Urmările s'au simțit numai decât. Sprijiniți de aceste presiuni, capacitățile financiare din Ungaria au ridicat și ele glasul terorizat până acum, și au spus verde că actuala comunitate cu Austria e mai favorabilă pentru finanțele maghiare, decât independența. Toate încercările erau zadarnice. Guvernul maghiar a trebuit să încheie pactul care în genere susține statu quo-ul. Era chestia în vremea din urmă, să se închee conpromisul ori-cum, numai să se încheie, și să scape finanțele țării din încurcătură.

Astfel trebue înțeleasă mărturisirea lui Wekerle din cursul vorbirei saie, că au fost siliți să închee compromisul așa cum s'a încheiat. Intr'adevăr tratativele s'au început prea târziu, pentru ca Ungaria să poată primi eventual și un război economic cu Austria. Premierul Wekerle a simțit toată greutatea acestei împrejurări, și în atitudinea lui, altădată plină de încredere, se vede multă lâncezeală și chiar oareșcare amărăciune stoică.

Ori o fi și asta numai o bine studiată apucătură în comedia plină de peripetii însă cu sfârșit fericit.

Nu mai stăm la îndoială, — Wekerle o știe deasemenea — coaliția va lăsa sá treacă proiectele — fără accidente. In definitiv vor recunoaște cu toții: comunitatea economică nu e chiar spre binele țării, fără de ea însă e și mai rău. Nici nu asta a dat de grijă partidului independist. »Cinstea steagului« trebuia salvată!

O espunere clară, de ce anume e în paguba Ungariei compromisul, încă n'am auzit și n'am cetit nici dela unul dintre cei nemulțumiți. »Cinstea steagului« însă cu toții caută a o salva într'un chip sau altul. Este nespus de interesant s'o vedem cum au încercat.

Ținuta generală este după uzata rețetă a imoralității politice. Intreg partidul independist a fost nemulțumit, a murmurat și s'a bursucat — și atât. Coaliția nu se va sparge, și guvernul nu va pleca la plimbare. Organul lor de frunte se împacă și cu ridicarea cuotei în schimbul băncii naționale. El cere asta strașnic, însă — caracteristic — nu chiar acum, nu prin o declarație a guvernului, ci numai camera să'și exprime *dorința*, iar *realizarea* se va mai discuta în—1910.

Face pe necăjitul și prezidentul Iusth: «E reu, e reu — dar votați».

Fr. Kossuth, la sfârșitul ședinței îi mulcomea cu vechea deviză fanfaronă a drepturilor publice. In raporturile acestea au câștigat,— ce le mai pasă de altele. Apoi, partidul este doar în contra *cuotei în genere*, nu în contra ridicărei — sfârșește Kossuth cu cunoscuta-i înțelepciune de bărbat de stat.

Apponyi e tot cel vechiŭ. El e conștiu de faptul că nu el este avizat la partid, ci partidul la firma lui. Deci el este gata să »urmeze în consecință, — dacă partidul se va rosti împotriva lui«.

In agitația estraordinară ce a stăpânit conferința independiștilor s'a putut auzi o observație pe care noi o știm de mult: Wekerle duce dinadins partidul la astfel de răspântii, ca să-l compromită încetul cu încetul. Față de aceasta trezire secretarul Mezössy a trebuit să declare solemn: »în cursul tratatelor consiliul a fost în toate solidar; hotărât să învingă împreună ori să cadă împreună.

In cele din urmă s'au mângăiat: »Tot n'o fi așa de rău. Las' că știu ei miniștri noștri ce fac«. Incă o dovadă ce ușuratic tratează actuala dietă cele mai grave probleme.

Partidul naționalist a fost luat iarăși în combinație. Acesta și al Croaților sunt prezintați iarăși ca un îndemn, ca să se voteze proiectul — în ciuda lor. De altfel partidul naționalist să fi declarat, că se va mărgini la o critică obiectivă. Poate pentru recunoașterea de partid?

In Austria declarațiile premierului Beck, nu în toate în consonanță cu ale lui Wekerle, sunt asemenea obiectul unei vii discuții. Surprinde înainte de toate tonul încrezut al vorbirei sale, în față cu indispoziția lui Wekerle. Partidele cele mai puternice, socialiștii și creștinii sociali par a fi mulțumiți. Cehii radicali însă găsesc că Maghiarilor li-s'au făcut concesii naționale, deci vor începe și ei iarăși cu postulatele lor istorice. Agrarienii sunt pentru separație complectă. Polonii vor judeca din punctul de vedere al monarchiei. Tinerii cehi n'au nimic împotriva compromisului în sine, însă cred a fi sosit momentul de-a întra în opoziție.

Te pomenești, că cei mulțumiți vor inscena obstrucție, iar nemulțumiții de la noi — vor vota fără discuție.

Din cercul Branului.

Pagube enorme pricinuite de îndolența ministerului de agricultură.

Dela un bărbat demn de toată încrederea primim următoarele informațiuni, asupra cărora atragem deosebita atențiune a deputaților din clubul naționalist:

Locuitorii din aproape toate comunele aparținătoare cercului pretorial al Branului, aveau din moși strămoși dreptul de a-și duce vitele lor de tot soiul: vaci, cai, oi etc. la pășune în România. Trecerea vitelor la pășunat în România se făcea an de an primăvara în toată regula conform legii, liberându-se proprietarilor de vite certificatele necesare.

In primăvara acestui an ajunse la cunoștința proprietarilor de vite, că ministrul de agricultură nu va mai da voie în viitor locuitorilor din comunele de lângă granița României, ca să-și mai treacă vitele la pășune pe munții aparținători României. In urma acestui svon locuitorii din cercul Branului au cerut voie autorităților să nu li-se răpească vechiul lor drept, căci neavând loc de pășunat pe teritoriul lor, vitele vor fi date peirei.

Rugarea proprietarilor a avut resultatul dorit, dându-se permisiunea cerută și astfel în primăvara acestui an vitele au fost din nou trecute în toată regula peste graniță la pășunat.

Cam la două săptămâni după aceasta sosi un rescript din partea ministerului de agricultură, prin care li-se dă voie proprietarilor să-și treacă vitele la pășune în România. *Li-se oprește însă readucerea la toamnă acasă.* De sine înțeles că acest rescript a produs în sânul proprietarilor de vite o mare consternare, căci neputându-și aduce vitele lor înapoi, erau expuși la perderi materiale colosale. După conspectul veterinarului statului se aflau la pășunat pe munții României, *cam 7000 vite cornute și aproape tot atâtea oi.*

Apropiindu-se toamna proprietarii au cerut autorităților locale, să le dea voie a-și aduce vitele acasă. Autoritățile însă nu le puteau da această permisiune în urma ordinului ministerial. In situațiunea aceasta desperată proprietarii s'au adresat telegrafic ministrului, să le dea voie să-și aducă vitele acasă. Paralel cu cererea proprietarilor, s'au făcut pași și din partea veterinarului statului și a autorităților pretoriale și comunale în sensul acesta.

La toate rugările și petițiunile n'a sosit însă nici un răspuns. S'a telegrafiat din nou la Pesta — cu acelaș rezultat.

După ce s'au expediat în modul acesta vre-o 10 telegrame, când ministrului Darany ad personam când ministrului de agricultură, locuitorii desperați au trimis o deputațiune la Budadesta în frunte cu notarul cercului Branului Axente Moșoiu, dep. dietal Dr. Șerban și veterinarul statului. Ministrul Daranyi a primit deputațiunea, a ascultat păsurile proprietarilor și a promis deputațiunei, că va trimite la fața locului o comisiune, care să ancheteze cazul. După câteva zile a și sosit comisiunea pusă în vedere. Terminându-și lucrările, membrii comisiunei (doi veterinari superiori) au promis proprietarilor de vite că în câteva zile le va sosi, pe baza raportului, ce-l vor înainta ministeriului, resultatul dorit.

Au trecut cele câteva zile puse în vedere, au trecut chiar câteva săptămâni — fără să sosească vre-un resultat. Locuitorii și autoritățile locale au început să bată din nou telegraful, însă cu acelaș rezultat.

In cele din urmă proprietarii au recercat pe un fiu al Branului în persoana d-lui Dr. Iuliu de Pușcariu, jude de tablă i. p., care să afla în Budapesta, să intervină în cauza lor la referentul din ministeriu. D-l Dr. Pușcariu intervenind la referent, a obținut promisiunea că în câteva zile li-se va da proprietarilor un rezultat favorabil.

Nici acest demers n'a avut resultatul dorit, nesosind nici un răspuns, deși trecuseră câteva săptămâni. Venind zilele trecute d-l Dr. Iuliu de Pușcariu în Bran și punându-se în conțelegere cu locuitorii desperați, au decis să adreseze o telegramă deputatului Ciocan, rugându-l să intervină de urgență la ministeriul de agricultură. Această telegramă s'a expediat acum Miercuri. Până scriem aceste rânduri n'a sosit încă răspunsul d-lui dep. Ciocan.

Trăgănările aceste aproape de necrezut și nepăsarea scandaloasă din partea organelor ministeriului de agricultură, când este vorba de existența locuitorilor unui colț de țară, amenințați să fie păgubiți atât de greu în interesele lor cele mai vitale, nu se pot în de ajuns condamna. Miile de vite, cari sunt expuse frigului și fiarelor sălbatice, pier, iar bieții proprietari bat plângând drumurile. O parte din vite au început să treacă granița în spre Bran și au fost prinse. Veterinarul a întrebat telegrafic ministeriul, ce să facă cu aceste vite. Nu i-a sosit nici un răspuns. De altă parte proprietarii din România, cari au luat garanța față de statul român, că vitele date lor spre îngrijire vor fi retrimise în număr complet peste graniță, sunt acum responzabili pentru vitele, cari au trecut granița fără controlul organelor statului român și sunt expuși a plăti statului român taxe enorme de vamă.

Pagube cu duiumul dincoaci și dincolo, iar organele ministeriului reg. de agricultură stau nepăsătoare și tac tăcerea peștelui!

O ilustrație mai crasă a lipsei de interes față de, cei cari susțin statul plătind biruri grele, nici că se poate imagina!

Cronica din afară.

Revoluție în Persia. Din Teheran se telegrafiază că la Kerman a isbucnit revoluția. In lupta ce a avut loc sunt 7 morți și numeroși răniți. Străinii s'au refugiat la oficiul telegrafic englez și la consulatul

---

ochilor lui Galilei, când a observat și a cunoscut mărimea acestei lumi, când a zărit înaintea sa cele patru Luni, ce se învârt credincios în jurul ei, și-i luminează blând nopțile fermecătoare! Nu putem crede, că această planetă interesantă să fie nelocuită! Să nu aibă omenime inteligentă, care să se desmerde în primăvara-i minunată, în florile pline de farmec și în fructele-i coapte! Ce om nu e în stare să recunoască pe Acela, care a construit toate astea cu scop înțelept; și cunoscând aceasta, să nu se plece Lui și să se închine Creatorului nemuritor, care veghează asupra rotațiunii lunilor nenumărate din univers!«

Așa-e, intr'adevăr, Jupiter e un Pământ ceresc, ca și Pământul nostru; un Pământ strălucitor, față de care al nostru e o mică Lună. Dacă ne-ar sta în putință să contemplăm de aproape această planetă colosală, dacă am cunoaște-o și ne-am deprinde cu natura ei; dacă am putea trăi câteva momente între locuitorii ei blânzi, dacă i-am putea prețui însemnătatea, întorcându-ne pe Pământ, l'am ține de un mic globuleț fără nici o însemnătate! Am fi în aceeași poziție, în care se află țăranii, când după câteva săptămâni petrecute în pompa strălucitoare a unei Capitale, se întorc la casele sărăcăcioase ale satului lor simplu, ascuns la poalele unor munți și depărtat de sgomotul lumei.

Ioan Lupan.

rus. Ambasadorul rus s'a adresat preşedintelui parlamentului.

Nouă excese antijaponeze în America. Ziarului »Times» i-se comunică din New-York că la St. Francisco au avut loc excese contra japonezilor. Şapte japonezi au fost grav răniţi şi alţi 10 mai uşor. Sunt şi doi albi răniţi. Se pare că excesele se vor întinde în tot oraşul. Turburările au pornit dintr'un simplu incident. Un alb spărgând fereastra unei spălătorii japoneze, proprietarul spălătoriei a pus mâna pe el şi a anunţat poliţia. Pâna la sosirea poliţiei, albii au pătruns în spălătorie pe care au distrus-o cu desăvârşire. Sosind poliţia agresorii au fost împrăştiaţi. Vestea exceselor antijaponeze la St. Francisco a provocat căderea hârtiilor de valoare japoneze la Waldstreit.

Guvernul grec şi bandele greceşti. »Politische Corespondenz« primeşte din Athena informaţiunea că nu corespunde adevărului ştirea că ambasadorii puterilor la Athena au făcut de curând reprezentaţiuni pe lângă guvernul grec pentru a se pune capăt continuelor transporturi de arme din Grecia în Turcia. Un asemenea demers nu s'a făcut. De asemenea se desminte din loc competent declaraţia unor ziare din Constantinopol, că guvernul grec nu e capabil să restrângă mişcarea bandelor elene, cari sunt sprijinite de poliţişti eleni şi în special de căpitanul Esperitis. Se asigură chiar că în toată armata grecească nu există (?) un căpitan cu numele de Esperitis.

STIRILE ZILEI.

— 5 Octomvrie v.

Serbarea Sf. Sofii. Poimâne, Duminecă, va avea loc serbarea Sf. Sofii, patroana şcoalelor centrale române din Braşov. După oficiarea serviciului divin în biserica Sf. Nicolae, la care vor participa în corpore profesorii şi elevii şcoalelor noastre, se va face sfinţirea apei în sala festivă a gimnaziului. După aceasta noul catehet al şcoalelor medii, d-l Nicolae *Stinghe*, va rosti un discurs ocazional, iar corul elevilor va executa sub conducerea d-lui prof. G. *Dima* mai multe coruri. La această festivitate se invită toţi pretinii şi binevoitorii şcoalelor.

Dările de samă ale deputaţilor naţionalişti. Deputaţii naţionalişti continuă să se prezente în mijlocul alegătorilor lor. In 13 Octomvrie şi-a ţinut darea de samă în Boroşineu deputatul Dr. *Suciu.* Adunarea electorală a fost presidată de protopopul Ioan Giorgia. Dep. Dr. Suciu a rostit un discurs mai lung, în care s'a ocupat cu toate chestiunile mai importante dela ordinea zilei. A relevat în deoseb necesitatea organizării poporului român. Ducerea în indeplinire a acestei organizări — a zis dep. Suciu, — este cea mai urgentă şi cea mai capitală dorinţă a deputaţilor actuali şi trebue fără perdere de timp să se facă în decursul ernii pretutindeni organizarea partidului naţional român. Adunarea a votat dep. Suciu deplină încredere.

Duminecă vor ţinea dări de samă deputatul V. Goldiş în comunele Mândruloc, Cicir şi Soboteli, iar dep. Dr. Stef. Pop în Siria.

Prinţul Carol al României în Braşov. Astăzi dimineaţa a sosit incognito la Braşov micul principe Carol, însoţit de un membru al curţii regale române. Alteţa Sa a vizitat oraşul şi a făcut mai multe cumpărături în prăvălia Eremias Nepoţii.

Ţărani români osândiţi. Tribunalul din Oradea-mare a pertractat Marţi procesul pornit împotriva ţăranilor Moise Coş, George Coş şi Ioan Berte, acuzaţi că la alegerea trecută din Tinca ar fi atacat pe jandarmi. Ţăranii au fost apăraţi de advocatul dr. Aurel Lazar. Toţi credeau, că în urma strălucitei apărări, în care d-nul Lazar a arătat câte păteşte bietul popor dela jandarmi şi ce fac jandarmii la alegeri, — împricinaţii o să fie mântuiţi. Tribunalul i-a osândit însă după cum urmează: *Moise Coş, 2 ani robie; George Coş, 8 luni temniţă* şi *Ioan Berte, 3 luni temniţă.* In contra sentinţei s'a anunţat apel.

Pentru masa studenţilor români din Braşov a contribuit d-l Mihaiu *Popovici* suma de 100 cor.

Primească marinimosul donator cele mai călduroase mulţămite. — *Direcţiunea gimn. gr. or. român.*

Confiscarea foilor la poştă şi la gară. Ministrul de justiţie a scos din vigoare ordonanţa fostului ministru Lányi din cabinetul urgisit Fejérváry, în senzul căreia procurorii şi judecătorii de instrucţie confiscau foile şi tipăriturile odioase guvernului chiar şi noaptea când se expedau pe postă sau înainte de a fi expedate cu trenul. De aci înainte nu mai există deci procuror de noapte.

Emigrările în America. Săptămâna trecută au sosit în America din Ungaria 1547 Slovaci, 254 Maghiari, 378 Croaţi, 276 Nemţi şi 172 Români.

Cununie. D-l Corneliu *Pop* şi d-şoara *Şogan* ne anunţă cununia lor religioasă, care se va celebra Duminecă 7 Oct. v. la oarele 5 seara în biserica Sf. Ilie. Podul Turcului 1907.

Un monument al lui Petru cel Mare. Ziarului »Berliner Zeit« i se comunică că Ţarul Nicolae a comandat dela sculptorul Berstamm un monument al lui Petru cel Mare. Monumentul va fi lucrat într'un colosal bloc de marmoră şi va fi aşezat pe podul de peste Neva.

150 soldaţi în valurile Dunărei. Din Semlin se anunţă că Miercuri după amiazi un şlep sârb s'a întâlnit la gura râului Sava cu vaporul ungar »Tisza Kalman« care mergea spre Semlin. Intâlnirea a fost neaşteptată şi din fericire vasele au putut evita o ciocnire. Şlepurile legate de cele două vase s'au ciocnit însă şi un şlep sârbesc s'a scufundat. Vasul ducea 150 de rezervişti sârbi spre Belgrad. Soldaţii au căzut cu toţii în apă. Parte din ei s'au salvat aruncându-se în şlepul vecin, parte au ajuns în înot pe malul sârbesc, ear mulţi din ei au pornit'o pe jos spre malul unguresc, apa fiind mică. Autorităţile ungureşti fiind avizate de catastrofă au sosit la malul Dunărei pentru a veni în ajutorul soldaţilor sârbi. După ştirile sosite toţi soldaţii ar fi fost salvaţi şi vor fi duşi la Belgrad.

Ciocnirea de la Ghimpaţi. In staţia Ghimpaţi, de pe linia Bucureşti-Constanţa, s'au ciocnit alaltăeri la 4 dimineaţa trenurile de marfă cu Nr. 684 şi 687. Au fost nimicite 8 vagoane încărcate cu diferite mărfuri. Linia a fost distrusă pe vre-o 120 metri. Accidente de persoane n'au fost din fericire. Din Bucureşti a plecat un tren special cu o comisiune de anchetă.

Vindecarea nebuniei prin operaţie. Dr. B. Holländer a ţinut, la societatea frenologilor englezi, o conferinţă interesantă asupra chestiei dacă nebunia se poate vindeca prin operaţie. Dânsul e specialist în boalele mintale şi a obţinut multe succese pe cale de operaţiune. Propunerile lui tind să nu se trateze, la olaltă, sute de bolnavi în institute mari de cură, ci să fie observat fiecare bolnav separat şi tratat în consecinţă. Dr. Holländer — zice »National Zeitung« — a stabilit că în cazurile serioase de boale psihice, chiar adeseori boala nu atacă creerul întreg, ci numai o parte a lui. Simptomele variază după locul îmbolnăvirei. El a avut ocazia să trateze cincizeci de cazuri de boale de creer, în cari îmbolnăvirea se manifesta în deprimare sufletească şi în melancolie. Pe jumătate din clienţi i-a operat şi urmarea a fost o vindecare deplină. Cu deosebire interesant e cazul unui băiat de 16 ani, care de mic avea păcatul de minţia şi fura, era mare scandalagiu şi-şi nenorocise întreaga familie. Cu cât creştea cu atât devenea mai primejdios, şi Dr. Holländer, luându-l în tratamentul său, propuse ca tînărul să fie operat. Dânsul tăia o fâşie din linia de mijloc a căpăţânei şi operaţia reuşi foarte bine. In timpul operaţiei, găsi în ţeasta capului urme de răniri anterioare; mai cu seamă se vedeau în pieliţele creerului semne de sângerări trecute. Dupăce s'a îndepărtat o fâşie de os, rana a fost cusută; ea s'a vindecat pe deplin şi azi pacientul e sănătos şi cu mintea normală.

Marele duce Vladimir la Sinaia.

Despre petrecerea marelui duce Vladimir la curtea regală din Sinaia mai dăm încă următoarele amănunte:

Luni marii duci, însoţiţi de membrii familiei regale, au făcut o lungă excursiune pe şoseaua naţională Bucureşti-Predeal. La înapoiere s'au oprit la biserica Domnească din Buşteni, unde au fost primiţi în cântarea corului şi sunetul clopotelor de archimandritul *Dionisie*, care a presentat, îmbrăcat în odăjdii, crucea şi evanghelia. In faţa bisericei se afla un mic detaşament de mici dorobanţi, precum şi elevii şcoalelor. După terminarea slujbei înalţii oaspeţi au luat ceaiul în locuinţa dlui archimandrit.

Marţi dimineaţa, regele şi marele duce V l a d i m i r, însoţiţi de marele duce Boris, de principele Carol şi urmaţi de suite, s'au dus la platoul Furnica, pentru a trece în revistă batalionul 5 vânători. La sosire, Majestatea Sa a fost întâmpinat de d. maior Sănătescu, comandantul batalionului, care a prezentat marelui duce Vladimir situaţia batalionului. Marele duce, însoţit de regele, a trecut batalionul în revistă, în sunetul imnului imperial rus şi a uralelor trupei. Majestatea Sa şi marele duce au urmat cu viu interes atât executarea intructiunii a şcoalei de companie cât şi a acelei de batalion, efectuată în ordinea strânsă, cât şi în cea risipită, şi, în deosebi, executarea luptei şi a tragerii cu cartuşe de exerciţiu asupra unui câmp retranşat, executat în miniatură. In urmă marele duce Vladimir a primit defilarea executată pe rând în pas iute, pas alergător şi pas de atac. După defilare regele şi marele duce au vizitat pavilioanele trupei şi infirmeria: în urmă marele duce, îndreptându-se către ofiţerii batalionului întruniţi, s'a adresat comandantului astfel:

»Am simţit o deosebită plăcere de a putea asista la exerciţiile frumoasei trupe ce le comandaţi, mulţumită graţioasei permisiuni ce Mi-a dat Suveranul vostru. Am admirat mult avântul şi vigoarea ofiţerilor şi soldaţilor. Vă exprim toată mulţumirea Mea şi vă invit a le face cunoscut ofiţerilor şi trupei«.

Spunând aceste cuvinte a strâns mâna maiorului Sănătescu, apoi îndreptându-se către regele i-a mulţumit asemenea strângându-i mâna.

La orele 11 şi jum. regele şi marele duce Vladimir au părăsit platoul de exerciţiu în sunetul imnului imperial rus, executat de muzica reg. 1 geniu, şi a uralelor ofiţerilor şi trupei, înapoindu-se prin poteca vânătorilor la Castel.

Convocare.

Conform § 21 din Statute § 9 din Regulament adunarea de toamnă a despărţământului „Aiud“ aparţinător Reuniunii învăţătorilor din archidiecesa gr. cat. de Alba Julia şi Făgăraş să convoacă pe 26 Octombre st. n. a. c. în localul şcoalei gr. cat. din Murăş-Sântcraiu (Maros-Sztkiràly) pe lângă următorul:

Program:

Participare la serviciul divin la oarele 8 a. m.

„Regiunile lumii“ prelegere de model. ţinută cu elevii clasei a III-a predată de A. Salcă.

Deschiderea şedinţei la oarele 10 a. m

Cetirea şi verificarea procesului verbal luat în adunarea precedentă.

Constatarea membrilor presenţi şi excuzarea absenţiilor.

Reflecsiuni asupra prelegerii de model.

„Caligrafia în şcoală“ disertaţie de B. Groze.

Reflecsiuni asupra disertaţiunii.

Raport despre activitatea comitetului acestui despărţământ.

Raportul bibliotecariului.

Raportul cassariului.

Alegerea unei comisiuni de 3 pentru autenticarea Raţiotinului din anul expirat şi prescrierea de taxă în anul curent.

Esmiterea unei comisiuni de 3 pentru înscrierea de membrii noi şi încassarea taxelor curente şi restante.

Suspendarea şedinţei pe 10 minute.

Raportul comisiunilor de sub punctul 12 şi 13 al programului.

„Ingrijirea ochilor“ disertaţie de Sam. Docea.

Reflecsiuni asupra disertaţiunii de mai sus.

Alegerea oficialilor pe anul şcolar 1907—1908.

Alegerea a 2 delegaţi la adunarea generală.

Eventualele propuneri.

Insinuarea disertanţilor.

Alegerea unei comisiuni pentru verificarea proc. verbal.

Defigerea locului pentru viitoarea şedinţă.

Inchiderea şedinţei.

Cacova în 5 Octombre 1907.

Corneliu Domşa, notarul reuniunii. — *Aug. Ocnean*, preşedinte.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 18 Oct. (Telegr. spec. a „Gaz. Trans.“) Aseară deputaţii Croaţi au avut conferenţă şi au decis ca să combată transacţiunea economică cu Austria.

Ministrul de comerciu Kossuth a ameninţat în conferenţa clubului independist *că-şi va da demisiunea* dacă partizanii săi nu vor vota transacţiunea.

Budapesta, 18 Octombrie. Conferinţa de azi a partidului independist a avut momente de însemnătate. Kossuth încercase cu puţin succes a „lămuri“ pe nemulţumiţi. Holló susţine şi mai departe iunctimul între ridicarea cvotei şi banca naţională. Ca un mic incident se pomeneşte ieşirea din partid a faimosului gălăgios şi pozeur Nagy György.

Budapesta, 15 Oct. Consfătuirile delegaţilor Slavilor meridionali cu Croaţii încă nu s'au terminat. Se crede însă că o acţiune paroarelă a acestor grupări în ambele parlamente cu privire la pact nu este posibilă.

Viena, 18 Oct. Biroul de corespondenţă află, că catarul împăratului Francisc Iosif este staţionar şi că nici o manifestaţiune de friguri nu s'a produs de eri dimineaţă. Noaptea a fost ceva mai liniştită, prin urmare starea subiectivă actuală este considerată ca fiind mai bună.

Bucureşti, 18 Octomvrie. Eri la orele 1 p. m., au plecat prin Predeal marele duce Vladimir, ducesa Pavlovna şi prinţul Boris, părăsind ţara. Până la Predeal au fost petrecuţi de membrii familiei regale române. Despărţirea a fost foarte cordială.

Londra, 18 Octomvrie. Familia Wanderbild dezminte ştirea răspândită, că s'ar fi ivit neînţelegeri şi greutăţi pentru căsătoria d-şoarei Wanderbild cu contele Ladislau Szechenyi. Căsătoria va avea loc la începutul lunei Decemvrie. Princesa Malborough a plecat la New-York, pentru a lua parte la căsătoria surorei sale. Contele Szechenyi se află actualmente cu logodnica lui la Newport.

Belgrad, 18 Octomvrie. — Ziarele partidului radical din Belgrad anunţă un nou scandal provocat de moştenitorul tronului sârbesc. Prinţul George al Serbiei e de câtva timp în relaţii încordate cu maiorul Doret, comandantul gardei palatului. Alaltăeri seară, după ce maiorul plecase dela curte, se întâlni în drum cu o trăsură în care se afla prinţul George. Maiorul n'a observat însă pe acesta şi deci n'a dat salutul reglementar. Prinţul moştenitor a oprit atunci trăsura şi, chemând pe maior, îl întrebă pe un ton răstit de ce nu l'a salutat. Comandantul de gardă se scuză, zicând că din pricina întunericului n'a putut distinge că prinţul se află în trăsură. Prinţul George nu ţinu însă cont de scuzele maiorului, ci îl apostrofă cu o serie de epitete insultătoare. Maiorul Doret, rugându-l să se mai calmeze, prinţul l'ar fi lovit cu pumnul în piept, apoi s'a urcat în trăsură şi a plecat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nr. 15954—1907.

Publicațiune.

Din venitele fundațiunei **Matildei de Trauschenfels** sunt a să conferì prin Magistratul orășenesc **două stipendii de câte 600 cor.**

Reflectanții la vre-unul din aceste 2 stipendii au să dovedească, că aparținerea lor este de Brașov, asemenea sunt obligați a proba cu testimonii de esamen sau cu Index, că cercetează cursurile la o școală mai naltă, sau la un institut politechnic, ori la o academie de comerciu, de selvicultură, de mine sau de arte, sau la o școală superioară de agricultură, sau să dovedească, că pe baza testimoniului dela un gimnaziu superior, dela un gimnaziu real, dela o școală reală superioară, sau dela o școală de pregătire egală cu unul dintre institutele de învățământ aic menționate, că și-a agonisit deja dreptul de a frequenta unul dintre susnumitele institute superioare de învățământ.

Stipendiile să conferă reflectanților fără deschilinire de religie și de naționalitate sau pe întreg sau respective pe restul timpului de studiu, computându-se în acest timp eventual și serviciul militar ca voluntar pe un an — dacă acesta ar cădea în timpul de studiu.

Recursele pentru dobândirea unuia din aceste stipendii au a să înaintà la subscrisul magistrat (în despărțământul al V-lea) până în **10 Novembre a. c. la 12 oare a. m.** și tot la magistrat să pot vedea și dispozițiunile mai de aproape referitoare la conferirea acestor stipendii, în oarele de oficiu dela 9—12 a. m.

Brassó, în 9 Octomvre 1907.

3040,1—2. *Magistratul orășenesc.*

Sz. 5287—1907.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Dr. Kozma Miklós hosszufalusi ügyvéd, mint vagyon bukott néhai Giró Szász János volt tatrangi lakós hagyatéka csődtömeg gondnokának kérelme folytán az árverés a kézdivásárhelyi kir. törvényszék a sepsiszentgyörgyi kir. járásbiróság területén fekvő és a bikfalvi 1917 számu tljkvben A 7767 hrsz. 164 hold területü erdő ingatlanból Giró Szász János nevén álló 85 hold. 836 négyszögről területü jutalékára 415 kor. 86 fillér becsárban, mint ezennel megállapitott kikiáltási árban az ezen ingatlanra C 2 a. özv. Bács Jánosné sz. Csákány Borbára és C 3. alatt Sándor Andrásné sz. Demeter Juliánna javára bekebelezett haszonélvezeti jogok sérelme nélkül elrendeltetik.

1. Az árverésre határnapul **1907 évi November hó 23-ik napjának délelötti 9 órája** alulirott tkvi. hatóság.

2. Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékép értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

3. Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számitandó 15 nap alatt, a másikat ugyanezen naptól számitandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számitandó 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számitandó 5%-os kamatokkal együtt a helybeli m. kir. adó, — mint birói letéti hivatalnál lefizetni.

4. Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napjától követőleg esedékes adókat és àtruházási illetéket viselni.

5. Vevőnek a vételi bizonyitvány az árverés jogerőre emelkedése után fog kiadatni, mikor is a megvett ingatlan birtokába léphet és a tulajdonjog javára a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog bekebeleztetni.

6. Ezen hirdetmény és feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbiróságnál, mint tkvi. hatóságnál és Bikfalva és Magyarbodza községek elöljáróságánál tekinthetők meg.

7. Az elrendelt árverés a fent irt telekjegyzőkönyben feljegyeztetni rendeltetik.

Jelen kérés költségei 26 kor. 45 fillérben állapittatik meg, Dr. Kozma Miklós javára a csődtömeg terhére.

A kir. járásbiróság mint tlkvi. hatóság.

Sepsiszentgyörgy, 1907 szeptember hó 16-ik napján.

(Pecséthelye.)

KOVÁTS s. k.,
kir. aljbiró.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1906 30 Septembre.	Activ:	1907 22 Septembre.	1907 29 Septembre.
116.868,574	83273574 Reser. metal. aur 98301169 / 33595000 „ Trate aur 39770000	134.808,327	138.071,169
697,537	Argint și diverse monede	395,916	387,217
88.315,456	Portofoliu Român și străin. . . .	92.033,188	87.691,927
30.562,484	*Impr. contra efec. publice 16269650 / „ „ „ în cont-corent 21610998	37.481,414	37.880,648
11.999.924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
14.796,390	Efectele fondului de reservă . . .	15.806,084	15.806,084
2.903,324	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.253,121	3.253,121
5.770,775	Imobile	5.909,800	5.916,222
604,705	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	639,116	639,173
484,643	Cheltueli de Administrațiune . . .	449,992	460,770
116.865,300	Depozite libere	107.084,549	106.228,549
11.642,993	Conturi curente	23.040,324	26.173,867
23.210.123	Conturi de valori	29.330,674	30.773,116
424.722,228		462.232,429	465.281.787
	Pasiv:		
12.000.000	Capital	12.000,000	12.000,000
21 402.642	Fond de rezervă	23.051,453	23.051,453
3.253,368	Fondul amortis. imob. și material .	3.473,646	3.473,646
268.605,740	Bilete de Bancă în circulațiune . .	313.546,010	317.345,970
1.646,498	Profituri și perderi	2.077,070	2.077,070
948,680	Dobânzi și beneficii diverse . . .	999,701	1.105,099
116.865,300	Depozite de retras	107.084,549	106.228,549
—	Conturi curente	—	—
424.722.128	Scomptul 7% / * Dobânda 7%.	462 232,429	465.281,787